

Informacja dla Dyrektorów

Za organizację i przebieg egzaminu ósmoklasisty, egzaminu gimnazjalnego lub egzaminu maturalnego w danej szkole odpowiada dyrektor tej szkoły. Zgodnie z art. 44zsz ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.; dalej jako „u.s.o.”) do przeprowadzenia egzaminu powołuje on zespół egzaminacyjny nie później niż na 2 miesiące przed terminem egzaminu¹. Może on również powołać zastępcę przewodniczącą tego zespołu spośród członków zespołu.

Zgodnie z art. 44zsz ust. 3 u.s.o. dyrektor szkoły jest przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego. W przypadku choroby przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego lub innych ważnych przyczyn uniemożliwiających jego udział w egzaminie albo wynikających z konieczności zapewnienia właściwej organizacji tych egzaminów, przewodniczącym zespołu egzaminacyjnego może być osoba wskazana przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

1. Rozporządzenia zmieniające w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego, egzaminu ósmoklasisty oraz egzaminu maturalnego zostały podpisane 02.04.2019r.

Wprowadzane w rozporządzeniach zmiany polegają na wskazaniu, jakie osoby, oprócz nauczycieli zatrudnionych w danej szkole oraz nauczycieli zatrudnionych w innej szkole lub w placówce, przewodniczący zespołu egzaminacyjnego będzie mógł powołać w skład zespołu egzaminacyjnego przeprowadzającego w szkole odpowiednio egzamin gimnazjalny, egzamin ósmoklasisty i egzamin maturalny oraz w skład zespołów nadzorujących przebieg tych egzaminów w salach egzaminacyjnych. W skład zespołu egzaminacyjnego oraz zespołów nadzorujących, w sytuacji gdy nie ma możliwości powołania nauczycieli zatrudnionych w szkole, w której jest przeprowadzany egzamin, będą mogli być powoływani inni nauczyciele (spoza tej szkoły), w tym osoby posiadające kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela niezatrudnione w szkole lub placówce. Jednocześnie wprowadza się zwiększenie liczby uczniów (z 20 do 25) przypadających na kolejnego nauczyciela wchodzącego w skład zespołu nadzorującego, w przypadku gdy liczba uczniów w sali egzaminacyjnej przekracza 25 uczniów na egzaminie gimnazjalnym i egzaminie ósmoklasisty oraz 30 zdających na egzaminie maturalnym.

Zmiana ta pozwoli dyrektorowi szkoły na większą elastyczność działania w momencie powoływania zespołów egzaminacyjnych i zespołów nadzorujących.

¹ Par. 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty (Dz. U. poz. 1512) oraz § 15 ust. 1 i § 40 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzenia egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 2223, ze zm.).

W rozporządzeniu przewiduje się przepis przejściowy, zgodnie z którym powyższe rozwiązanie będzie mogło być zastosowane już w bieżącym roku szkolnym przy przeprowadzaniu egzaminów w kwietniu i maju 2019 r.

2. Formy współpracy pomiędzy „innymi nauczycielami” a dyrektorem szkoły

W zakresie formy współpracy pomiędzy „innymi nauczycielami, w tym osobami posiadającymi kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela niezatrudnione w szkole lub placówce” a dyrektorami szkół przeprowadzającymi egzaminy (ósmoklasisty, gimnazjalny, maturalny) można rozważyć dostępne w systemie obowiązującego prawa rozwiązania, w szczególności umowy cywilnoprawne lub umowę o pracę. Właściwą formę współpracy wybrać można uwzględniając istotę danego stosunku prawnego oraz jego cechy charakterystyczne.

Zadania i obowiązki członka zespołu nadzorującego określa par. 16 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty (analogicznie gimnazjalnego i maturalnego). W przepisie tym wskazano, że „zadaniem zespołu nadzorującego jest w szczególności zapewnienie samodzielnej pracy uczniów w czasie trwania egzaminu ósmoklasisty w danej sali egzaminacyjnej”. Przepisy wskazują też bardziej szczegółowe czynności wykonywane przez przewodniczącego zespołu lub jego członków, np. członkowie zespołu, po zakończeniu egzaminu ósmoklasisty, zbierają od uczniów zeszyty zadań egzaminacyjnych, karty odpowiedzi lub karty rozwiązań zadań egzaminacyjnych, porządkują i pakują zebrane materiały, przewodniczący dodatkowo sporządza określone w par. 25 rozporządzenia dokumenty – wykaz i protokół.

Przepisy prawa (ustawa o systemie oświaty, rozporządzenia ministra edukacji narodowej w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego), a także dyrektor CKE, wydający komunikat w sprawie harmonogramu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego, określają terminy oraz czas trwania tych egzaminów, a więc określają ściśle czas wykonywania zadań przez zespół nadzorujący, a więc również członka tego zespołu.

Wynikający z ww. przepisów i komunikatu dyrektora CKE czas wykonywania zadań przez członka zespołu w ramach zespołu jest bardzo krótki – może trwać od kilku godzin tylko jednego dnia (gdy osoba zostanie powołana do zespołu na 1 dzień na egzamin z jednego przedmiotu) do kilku godzin przez kilka dni (jeśli osoba zostanie powołana do zespołu na więcej niż 1 dzień).

Rozważając możliwość zawarcia z członkami zespołu nadzorującego „innymi nauczycielami, w tym osobami posiadającymi kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela niezatrudnione w szkole lub placówce” umów cywilnoprawnych opartych na przepisach Kodeksu cywilnego można rozważyć zawarcie umowy na warunkach umowy zlecenia (art. 750 kc). Przedmiotem takiej umowy może być zobowiązanie do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych, w tym także do dokonywania ich w sposób stały (trwały) lub

periodyczny. Świadczenie usługodawcy może mieć zatem charakter jednorazowy, ciągły lub okresowy. Kwalifikacji z art. 750 KC podlegają zarówno umowy o stałe lub cykliczne (periodyczne) świadczenie usług, jak i takie, które mają charakter incydentalny. Rozmiar świadczenia może być przez strony z góry oznaczony albo nieoznaczony – wówczas zależy od czasu trwania zobowiązania. Umowa o świadczenie usług nie musi być odpłatna.

Możliwa jest również do rozważenia konstrukcja wykonywania przez członka zespołu nadzorującego czynności członka zespołu na zasadzie wolontariatu (na podstawie odpowiedniej umowy z dyrektorem szkoły), tj. nieodpłatnie.

Rozważając możliwość zawarcia z członkami zespołu nadzorującego „*innymi nauczycielami, w tym osobami posiadającymi kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela niezatrudnione w szkole lub placówce*” umów o pracę, trzeba odwołać się do przepisów kodeksu pracy określających warunki konieczne stosunku pracy. Zgodnie z treścią art. 22 § 1 Kodeksu pracy „*przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem*”.

Stosunek pracy charakteryzuje się stabilnością, przewidywalnością, zagwarantowanymi przez przepisy prawa, w szczególności *Kodeksu pracy*. Przewidziane w przepisach prawa pracy instytucje i procedury, np. związane z dopuszczeniem pracownika do pracy, trybem rozwiązywania z pracownikiem stosunku pracy, ochroną pracownika, wskazują, że założeniem ustawodawcy jest, aby stosunek pracy trwał na tyle długo, żeby skorzystanie z tych instytucji i procedur było możliwe. Tymczasem udział w zespole nadzorującym „*innych nauczycieli, w tym osób posiadających kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska nauczyciela niezatrudnionych w szkole lub placówce*” może trwać tylko kilka godzin. Tak krótki czas trwania obowiązków nie daje żadnych możliwości do zastosowania przez pracodawcę lub pracownika koniecznych dla stosunku pracy, a przewidzianych przepisami *Kodeksu pracy* mechanizmów zmierzających chociażby do rozwiązania tego stosunku, czy korzystania z praw przysługujących pracownikowi, np. prawa do urlopu.

3. Egzamin na terenie innej szkoły

Jeżeli nie ma możliwości przeprowadzenia egzaminu gimnazjalnego lub egzaminu ósmoklasisty w szkole, do której dana grupa uczniów uczęszcza, możliwe jest przeprowadzenie tego egzaminu na terenie innej szkoły, mającej warunki lokalowe i techniczne, zapewniające prawidłowy przebieg egzaminu.

- Zaleca się, aby dyrektor / dyrektorzy szkół, którzy przeprowadzają egzamin na terenie innej szkoły, oraz dyrektor szkoły, na terenie której egzamin dla uczniów innych szkół jest przeprowadzany, zawarli porozumienie w zakresie wspólnych działań, określające zakres współpracy i odpowiedzialności. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego ze szkoły, która przeprowadza egzamin na terenie innej szkoły, informuje w formie pisemnej właściwą okręgową komisję egzaminacyjną o zmianie miejsca przeprowadzania egzaminu.

- Niezbędne jest poinformowanie z odpowiednim wyprzedzeniem uczniów i ich rodziców o konieczności przeprowadzenia egzaminu na terenie innej szkoły.
- Przeprowadzenie egzaminu na terenie innej szkoły musi zostać zorganizowane zgodnie z regulaminem wyjść poza teren szkoły, obowiązującym w szkole, która z takiej możliwości przeprowadzenia egzaminu korzysta.
- Uczniom należy zapewnić opiekę zarówno w trakcie przejścia/przejazdu do innej szkoły, jak również podczas samego egzaminu.
- Przewodniczący zespołów egzaminacyjnych odpowiednio uzupełniają składy zespołów egzaminacyjnych w każdej szkole oraz wyznaczają odpowiednie składy zespołów nadzorujących egzamin z danego przedmiotu w danej sali. W tej samej sali mogą zdawać egzamin uczniowie z różnych szkół, z zastrzeżeniem konieczności zachowania odpowiedniej liczby członków zespołu nadzorującego względem liczby uczniów.
- Członkowie zespołów nadzorujących muszą zadbać o to, aby wszyscy uczniowie otrzymali właściwe naklejki z nr PESEL oraz materiały egzaminacyjne przeznaczone dla uczniów danej szkoły.
- Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego ze szkoły, która przeprowadza egzamin na terenie innej szkoły, realizuje wobec uczniów swojej szkoły wszystkie obowiązki związane z funkcją przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego (m.in. sporządza protokoły, przekazuje materiały egzaminacyjne zespołowi nadzorującemu i odbiera je, unieważnia egzamin z danego przedmiotu, jeżeli wystąpi taka konieczność).
- Materiały egzaminacyjne na każdy dzień egzaminu zostaną dostarczone na adres szkoły, w której egzamin miał być planowo przeprowadzany. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego zobowiązany jest zapewnić bezpieczny transport materiałów egzaminacyjnych ze szkoły macierzystej do szkoły, na której terenie jest przeprowadzany egzamin.
- Jeżeli egzamin dla uczniów danej szkoły jest przeprowadzany równocześnie na terenie szkoły macierzystej oraz na terenie innej szkoły, wówczas w jednej szkole pozostaje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, a w drugiej funkcję przewodniczącego pełni zastępca przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego.
- Dokumentację egzaminacyjną każdej szkoły należy prowadzić oddzielnie. Spakowane materiały egzaminacyjne, po przeprowadzonym egzaminie, przewodniczący każdego zespołu egzaminacyjnego przekazuje zgodnie z wytycznymi odpowiedniej komisji egzaminacyjnej.